

گرانی ارز دانشجویان را به کشور بازگرداند

سال گذشته بیش از

۳۰۰۰ دانشجوی مقیم خارج برای

ادامه تحصیل به کشور بازگشتند

امین جالوند / گروه جامعه

انگار پس لرزه‌های بحران ارزی کشور تمامی ندارد. با آن که سال گذشته کمتر کسی فکر می‌کرد نوسانات بازار ارز بتواند این چنین بر زندگی دانشجویان ایرانی مقیم خارج از کشور تاثیر بگذارد، اما فشار مالی ناشی از بالا رفتن قیمت ارزهای خارجی موجب شد بسیاری از دانشجویان غربت رفته، مجبور به ترک تحصیل یا انتقال به دانشگاه‌های داخل کشور شوند؛ اتفاقی که نه تنها هنوز هم متوقف نشده، بلکه به گفته مسئولان وزارت علوم، همچنان تقاضای بازگشت به داخل کشور در حال افزایش است و حتی در سال گذشته، بیش از ۳۰۰۰ دانشجو به کشور بازگشتند.

در حالی که به نظر می‌رسد بازار داخلی، رفته رفته دلار ۳۵۰۰ تومانی و یورو بانرخ ۴۶۰۰ تومان را پذیرفته است، اما دانشجویان و نظام آموزش عالی نتوانسته‌اند با این رقم‌ها کنار بیایند.

گرانی ارز، دانشجویان را به کشور بازگرداند

وزارت علوم می‌گوید تقاضای دانشجویان ایرانی برای بازگشت به کشور در حال افزایش است

ادامه از صفحه اول

جدای از بازگشت اجباری دانشجویان ایرانی، آن گروه از شهروندان ایرانی هم که تاکنون دوام آورده‌اند و به تحصیل خود در خارج از کشور ادامه می‌دهند، حالا مجبورند با تقبل هزینه‌هایی چند برابر سال قبل، زندگی کنند و به نظر می‌رسد امسال نیز سیل بازگشت دانشجویان ایرانی مقیم خارج، نه تنها کم نشود، بلکه تا ماه‌های دیگر نیز ادامه داشته باشد.

■ روزهای شلوغ «شورای انتقال»

داستان بازگشت دانشجویان ایرانی به داخل کشور، موضوع چندسال اخیر نیست، بلکه حتی اوایل دهه ۸۰ که رقابت در کنکور کارشناسی به اوج خود رسیده بود، برخی کنکورهای نسبتاً متمکن با چندترم تحصیل در دانشگاه‌های خارج از کشور، متقاضی تحصیل در دانشگاه‌های داخل می‌شدند و به این ترتیب، براحتی از سد کنکور می‌گذشتند. اما حالا در دهه ۹۰ که نظام آموزش عالی ایران با ۵۰۰ هزار ظرفیت خالی در مقطع کاردانی و کارشناسی روبه‌رو شده، عمده دلیل بازگشت دانشجویان ایرانی به داخل کشور، دغدغه مالی است.

محمدحسن یوسفی، مدیر کل امور دانشجویان داخل وزارت علوم در گفت‌وگو با جام‌جم با اشاره به آخرین وضع دانشجویان برگشتی به کشور می‌گوید: با تشدید بحران ارزی در نیمه دوم سال ۹۱، شاهد سیل بازگشت دانشجویان مقیم خارج به کشور بودیم؛ طوری که براساس آخرین آمارهایی که جمع‌آوری کرده‌ایم، در نیمه اول سال ۹۱، بالغ بر ۲۵۵ دانشجویی شورای انتقال، متقاضی بازگشت به کشور بودند ولی در نیمه دوم این رقم به ۶۰۵ نفر رسید.

«شورای انتقال» که یوسفی به آن اشاره می‌کند، یک شورای آموزش عالی زیرمجموعه وزارت علوم است که به روند جایابی دانشجویان ایرانی مقیم خارج کمک می‌کند. یعنی اگر دانشجوی ایرانی که در خارج از کشور تحصیل می‌کند، متقاضی تحصیل در داخل کشور باشد، می‌تواند با دانشگاه مورد نظرش در ایران مکاتبه کند و در صورتی که نتواند با دانشگاه به توافق برسد و دانشگاه او را نپذیرد، در این صورت شورای انتقال، وظیفه دارد دانشگاهی دیگر برای تحصیل آن دانشجو انتخاب کند.

یوسفی تأکید می‌کند: این آمارهایی که به آن اشاره کردیم، فقط مربوط به دانشجویانی است که نتوانسته‌اند با هیچ دانشگاهی در داخل کشور به توافق برسند، ولی اگر آن دسته از دانشجویانی را که خودشان با دانشگاه‌ها به توافق رسیده‌اند حساب کنیم، در این صورت آمار دانشجویان برگشتی به کشور تا چند برابر آمار فعلی خواهد بود.

وی با بیان این که روند بازگشت دانشجویان به کشور امسال نیز ادامه خواهد داشت، یادآور می‌شود: با این که بازار ارزی کشور به ثبات رسیده، اما باز هم تعداد مراجعات برای بازگشت به کشور زیاد است و هم‌اکنون تقاضاهای دانشجویان ایرانی مقیم خارج برای تحصیل در دانشگاه‌های داخل کشور

در حال افزایش است.

با توجه به این که هر ساله آمار دانشجویان برگشتی که با دانشگاه‌های داخلی به توافق می‌رسند، تقریباً سه برابر آمار دانشجویانی است که از طریق شورای انتقال، به دانشگاه‌های مختلف منتقل می‌شوند، با این احتساب می‌توان گفت حداقل در سال ۹۱، بیش از ۳۰۰۰ دانشجویی مقیم خارج برای ادامه تحصیل به کشور بازگشته‌اند.

■ کاهش مهاجرت‌های تحصیلی

وقتی دانشجویان ایرانی به دلیل مشکلات ارزی به کشور باز می‌گردند، بدیهی است که از تعداد تقاضاهای جدید برای تحصیل در خارج از کشور هم کم می‌شود.

حسن مسلمی نائینی، مدیر کل امور بورس و دانشجویان خارج از کشور وزارت علوم در گفت‌وگو با جام‌جم تأکید می‌کند: طی چند ماه اخیر، حدود ۵۰۰۰ معافیت تحصیلی برای اجازه تحصیل در خارج از کشور از وزارت علوم گرفته شده است که این آمارها متعلق به پسران مشمول خدمات سربازی است؛ همچنین حدود دو تا سه برابر این آمارها نیز برای ادامه تحصیل از کشور خارج شده‌اند که این گروه نیز شامل پسران غیرسرباز و دختران دانشجویی می‌شود.

اما یکی دیگر از مقام‌های مسئول در وزارت علوم که نمی‌خواهد نامش برده شود، به جام‌جم می‌گوید: سال ۹۰ حدود ۳۱ هزار نفر برای ادامه تحصیل از کشور خارج شدند، اما در سال ۹۱ این آمار به ۲۷ هزار نفر رسید و مطمئن باشید امسال نیز با وجود تداوم مشکلات ارزی، این آمارها کاهش پیدا خواهد کرد و در واقع پس از بحران ارزی شاهد هستیم که بین ۱۰ تا ۱۵ درصد

تقاضاها برای تحصیل در خارج از کشور کم شده است.

■ شروط انتقال دانشجویان به داخل کشور

دانشجویانی که در دانشگاه‌های خارجی درس خوانده‌اند و حالا متقاضی تحصیل در دانشگاه‌های داخل کشور هستند، نمی‌توانند هر دانشگاهی را که دلشان خواست برای تحصیل انتخاب کنند.

براساس آیین‌نامه‌های وزارت علوم، برای دانشجویان دکتری که در دانشگاه‌های خارج از کشور تحصیل می‌کنند، گذراندن حداقل دو نیم سال تحصیلی در دانشگاه خارجی، شرط لازم برای انتقال به دانشگاه‌های داخل است.

برای دانشجویان کارشناسی ارشد، گذراندن یک نیم سال تحصیلی و شش واحد درسی با معدل ۱۴ برای دانشجویان کارشناسی، گذراندن ۱۲ واحد درسی اصلی با حداقل معدل ۱۲، شرط مهمی برای پذیرش در دانشگاه‌های داخل است.

البته شروطی که در بالا به آن اشاره شد، حداقل‌های علمی لازم برای انتقال دانشجویی به داخل کشور است، اما این اصلا به این معنی نیست که شما با داشتن این شرایط می‌توانید به هر دانشگاه‌های داخلی که دوست دارید، انتقالی بگیرید و معمولاً در این موارد، حرف اول و آخر را روسای دانشگاه‌های مختلف می‌زنند.

■ افزایش هزینه‌های تحصیل در خارج

اگر سری به موسسات اعزام دانشجویان بزنید، متوجه می‌شوید که هزینه‌های تحصیل طی هشت ماه اخیر، افزایش شدیدی داشته است.

یکی از مدیران این موسسات اعزام دانشجویی در تهران به

جام‌جم می‌گوید: هزینه تحصیل در برخی دانشگاه‌های اروپایی رایگان است، اما دانشجویان باید حداقل ۷۰۰ یورو معادل حدود سه میلیون تومان هزینه ماهانه داشته باشند تا بتوانند در کشورهایی مثل آلمان، اتریش، فرانسه، نروژ، ایتالیا و فنلاند زندگی کنند. وی می‌افزاید: جدای از این هزینه‌ها، داشتن ۳۰۰۰ تا ۸۰۰۰ یورو در حساب بانکی نیز یکی از شروط اصلی بسیاری از دانشگاه‌های اروپایی برای پذیرش دانشجویان است و با توجه به این که قیمت ارز در کشور افزایش شدیدی داشته است، می‌توانیم بگوییم طی یک سال اخیر، هزینه‌های تحصیل در اروپا، حداقل سه برابر شده است.

مدیر یکی دیگر از موسسات اعزام دانشجویان تأکید می‌کند: در چندماه اخیر، اوضاع دانشجویان ایرانی در دانشگاه‌های پولی به مراتب بدتر از دانشگاه‌های غیرپولی است و هزینه‌های تحصیل و زندگی شان چند برابر شده است. به همین دلیل ما به متقاضیان سفارش می‌کنیم که برای تحصیل در کشورهای انگلستان، آمریکا، استرالیا و کانادا، حتماً بورس تحصیلی بگیرند، زیرا در کشوری مثل انگلیس، هزینه تحصیل و زندگی در طول یک سال، بیش از صد میلیون تومان آب می‌خورد.

مسئولان اداره کل بورس وزارت علوم، هزینه بورسیه هر دانشجوی ایرانی با ارز آزاد را بین ۳۰۰ تا ۷۰۰ میلیون تومان برای چهار سال تحصیلی برآورد کرده‌اند، اما هر ساله کمتر از ۵ درصد دانشجویان مهاجرت کرده، موفق به گرفتن بورسیه تحصیلی می‌شوند و به همین خاطر نیز بیشترین چوب نوسانات ارزی را دانشجویانی می‌خورند که با اتکا به هزینه‌های شخصی راهی تحصیل در خارج از کشور می‌شوند.